

DARIUSZ FUKSA

Metoda oceny wpływu zmiennego zapotrzebowania odbiorców węgla kamiennego na efektywność funkcjonowania wielozakładowego przedsiębiorstwa górniczego

Streszczenie

Opracowana przez autora metoda umożliwia ocenę efektywności funkcjonowania wielozakładowego przedsiębiorstwa górniczego w przekroju wielowariantowości zmian zapotrzebowania odbiorców węgla kamiennego. Uzyskane opracowaną metodą badania wyniki, w postaci histogramów wahań wybranych wielkości techniczno-ekonomicznych, jak np.: ilościowo-jakościowa struktura asortymentowa produkcji, poziom zapasów węgla, stopień wykorzystania zdolności produkcyjnych, wartość progu rentowności, dostarczają informacji o prawdopodobieństwie kształtowania się w przyszłości wielkości analizowanych wskaźników, bądź to w odniesieniu do planu produkcji, bądź innych kryteriów ustalonych przez kadrę kierowniczą. Dzięki temu możliwe jest korygowanie planów produkcyjnych kopalń w analizowanym przedziale czasowym, w przekroju założonej wariantowości zmian zapotrzebowania odbiorców węgla kamiennego.

Weryfikację opracowanej metody w rzeczywistych warunkach funkcjonowania analizowanego wielozakładowego przedsiębiorstwa górniczego przeprowadzono, bazując na opracowanym przez autora pracy programie obliczeniowym (*SmpRand*). Na bazie zebranych danych źródłowych wykonano odpowiednie obliczenia, których wybrane wyniki przedstawiono w formie tabelarycznej i zinterpretowano graficznie. Weryfikacja ta dotyczyła w szczególności oceny wpływu zmiennego zapotrzebowania odbiorców węgla kamiennego na takie wskaźniki techniczno-ekonomiczne jak: zysk i rentowność sprzedaży, struktura asortymentowa produkcji i poziom zapasów węgla, stopień wykorzystania zdolności produkcyjnych, próg rentowności, stopień dźwigni operacyjnej wielozakładowego przedsiębiorstwa górniczego i poszczególnych kopalń, w przekroju wielowariantowości zmian poziomów zapotrzebowania odbiorców węgla. Szczególną uwagę zwrócono na wieloasortymentowość i jakość wydobywanego przez kopalnie węgla, w wyniku czego stwarza się przesłanki do podejmowania racjonalnych decyzji produkcyjnych na szczeblu kierownictwa przedsiębiorstwa górniczego.

Na tle analizy aktualnego stanu badań, związanego z obliczaniem progu rentowności przy produkcji wieloasortymentowej, zaproponowano nowatorską koncepcję jego obliczania i analizy dla kopalń węgla kamiennego. W ramach opracowanej koncepcji autor zaproponował dwie własne metody obliczania progu rentowności. Istotnym *novum* w przedstawionej przez autora koncepcji jest zastosowanie ujęcia procentowego progu rentowności, które dotąd nie było prezentowane w literaturze przedmiotu.

Zaproponowana metoda oceny efektywności funkcjonowania wielozakładowego przedsiębiorstwa górniczego w przekroju wielowariantowości zmian zapotrzebowania odbiorców węgla kamiennego, jak również autorska koncepcja obliczania wieloasortymentowego progu rentowności dla kopalń węgla kamiennego, mogą stanowić przydatne i w miarę proste narzędzia interpretacji uzyskiwanych wyników oraz wspomagania kadry kierowniczej w podejmowaniu decyzji, przede wszystkim w zakresie planowania ilościowo-jakościowej struktury produkcji i sprzedaży węgla dla wielozakładowego przedsiębiorstwa górniczego.